

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Jméno diplomanta:	Kristýna Šlitrová
Téma práce:	Stížnost v trestním řízení
Rozsah práce	81 stran
Datum odevzdání práce:	18.6.2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomantka si za téma své práce zvolila problematiku, která rozhodně nepatří k častým tématům kvalifikačních prací. Na první pohled se totiž může zdát, že se jedná o problematiku triviální, s dlouhodobě konstantní právní úpravou a běžně se v trestním procesu vyskytující. Ve skutečnosti jde sice o poměrně komorní téma, ve kterém však existuje řada teoretických a zejména praktických aplikačních otázek, která musela řešit až judikatura (včetně nálezů Ústavního soudu, a to doposud ne zcela uspokojivým způsobem. Proto třeba diplomovou práci, věnovanou problematice stížnosti v trestním řízení, považovat za aktuální, žádoucí a potřebnou.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody:

Problematika stížnosti v trestním řízení je přiměřeně náročná na vyhledání pramenů, neboť kromě okruhu literárních zdrojů úzce orientovaných na meritum práce, je třeba pečlivě čerpat z pramenů širěji orientovaných, a to zejména na problematiku opravného řízení obecně, a to včetně judikatury. Náročná je práce ovšem i na vlastní zpracování, protože vyžaduje poměrně hluboké znalosti nejen samotného institutu stížnosti, ale i dalších druhů opravných prostředků a obecných principů opravného řízení vůbec. Metoda deskripce a kritické analýzy, které diplomantka zvolila, odpovídají předmětu práce a vytyčeným cílům.

3. Formální a systematické členění práce:

Diplomantka se po vymezení cílů a zaměření své práce nejprve věnuje vývoji právní úpravy a otázce práva na opravný prostředek z pohledu ústavního pořádku a mezinárodních dokumentů. Na to navazuje nejprve obecná charakteristika stížnosti jako opravného prostředku a poté analýza vybraných problémů spojených s daným opravným prostředkem, včetně problematiky řízení o stížnosti. Závěr pak shrnuje návrhy diplomantky de lege ferenda. Systematika členění práce je proto zcela logická a plně funkční.

4. Vyjádření k práci

Práci lze celkově hodnotit jako velmi dobře zpracovanou. V historickém vývoji jsou dobře postiženy základní mezníky právní úpravy a vývojové tendence. S diplomantkou třeba souhlasit, že v žádném právním dokumentu není zakotveno obecné právo na opravný prostředek proti jakémukoliv rozhodnutí v trestním řízení. Pokud diplomantka analyzuje Pakt o občanských a politických právech a Protokol č. 7, třeba přisvědčit výtce, že oficiální český překlad ne vždy přesně vystihuje anglickou jazykovou verzi, postavenou na odlišném procesu. Správně je vymezena funkce opravných prostředků v trestním řízení a velmi dobře je vyložen institut omezeného revizního principu i principy apelace a kasace. V této souvislosti třeba kvitovat, že diplomantka si povšimla toho, že v původní právní úpravě neplatil u odvolání zákaz změny k horšímu bezvýjimečně. Akceptovat lze rovněž výhrady diplomantky k systematickému zařazení stížnosti v trestním řádu mimo hlavy pojednávající o opravných prostředcích. Skutečnost, že usnesením rozhodují, resp. o stížnosti rozhodují i jiné orgány činné v trestním řízení, ne soud, není přesvědčivým argumentem. Důsledky nálezů Ústavního soudu ČR ze dne 20.4.2010 (Pl. ÚS 6/10) jsou interpretovány správně. Kladně třeba hodnotit pozornost, kterou diplomantka věnuje povaze rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, které sice vedou již opravné (druhostupňové) řízení, ale tato rozhodnutí samy vydávají (v prvním stupni) a nepřezkoumávají. Záslužně je věnována pozornost rovněž důsledkům kumulace dvou či více výroků do jednoho usnesení, když některé z výroků lze a jiné nelze napadnout stížností. Přisvědčit lze

rovněž rozboru problému spojených s novelizací trestního řádu v ustanoveních o počátku hlavního líčení (§ 206a až 206d): dohoda o vině a trestu, prohlášení viny, prohlášení nesporných skutečností. Za zcela důvodné považují výhrady, které diplomantka vznáší ohledně v návrhu rekodifikace uváděnému nahrazení usnesení o zahájení trestního stíhání s právem stížnosti pouhým „sdělením obvinění“ a jeho „záznamem v protokolu“ s právem žádat o přezkum. Výtka neurčitosti pojmu „osoby usnesením přímo dotčené“ a nejasnosti postavení poškozeného a OSPOD je rovněž namístě. Ve vztahu ke lhůtě k podání stížnosti diplomantka správně upozorňuje na nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 8.8.2017 (Pl. ÚS 32/16), zdůrazňující, že požadavek rychlosti řízení je v zájmu obviněného a nikoliv k jeho újmě. Ačkoliv to diplomantka výslovně neuvádí, pak současný výklad okamžiku „oznámení usnesení“ je dosti nepřehledný, nehledě k tomu, že názory vyslovené v nálezech Ústavního soudu ČR se nezřídka míjí se zákonným textem, jakkoliv se tak děje v dobrém úmyslu. V otázce kritiky v návrhu rekodifikace zvažované koncentrace řízení bych (přínejmenším kromě zásady materiální pravdy) argumentoval rozparem se zásadou vyhledávací.

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit jako určitě zdařilou. Diplomantka prokázala velmi dobrou orientaci v právní úpravě zkoumané problematiky, včetně jejích širších souvislostí, a rovněž v literárních pracích a v judikatuře, které se této problematice věnují. Kladem práce je vysoká odborná úroveň a hloubka zpracování, chvályhodná a úspěšná snaha soustředit se na sporné otázky, jakož i dobré vyjadřování a formulování vlastních myšlenek a závěrů. Text práce je zpracován srozumitelně a přehledně. S prameny diplomantka pracuje samostatně a efektivně. Jediná (a zcela malicherná a nepodstatná) výtka se týká nejednotnosti v uvádění autorů, kdy akademické tituly u některých uváděny jsou a u jiných nikoliv.

Závěr: předložená diplomová práce po obsahové i po formální stránce splňuje požadavky na ni kladené a je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl práce byl splněn velmi dobře.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství.	Kritická analýza právní úpravy a názorů prezentovaných v odborné literatuře rozhodně prokazují samostatný přístup.
Logická stavba práce	Práce má zcela logickou strukturu, počínaje otázkami obecnými, přes rozbor vybraného institutu de lege lata až po návrhy de lege ferenda.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Účelné využití poznatků z literárních pramenů a judikatury. S ohledem na zaměření práce dominují prameny tuzemské. Veškeré prameny, citace i odkazy jsou důsledně vyznačovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka provedeného rozboru zkoumané problematiky rozhodně odpovídá zaměření a cílům práce.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Z formálního hlediska je text práce zpracován velmi dobře.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň zpracování jsou velmi pěkné.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Výborně.
Otázky k zodpovězení při obhajobě	Diplomantka by měla blíže rozvést své argumenty, které vznáší proti koncentraci řízení o opravných prostředcích, uváděné v návrhu rekodifikace trestního procesu.

V Praze dne 2.8.2024

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent

